

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Sekretariatet för EU och internationella frågor

Rådets möte (jordbruks- och fiskeministrarna) den 22–23
september 2025

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter

FISKE

Icke lagstiftande verksamhet

3. EU- Förenade kungariket: årliga samråd om fiskemöjligheter för
2026

Diskussion

Ansvarigt statsråd:

Peter Kullgren

Förslagets innehåll:

Dagordningspunkten avser ett meningsutbyte inför kommande konsultationer med Storbritannien om fiskemöjligheter för 2026. I och med att Storbritannien lämnat unionen delas ett stort antal av EU:s fiskemöjligheter med Storbritannien. Inom ramen för handels- och samarbetsavtalet mellan EU och Storbritannien regleras bland annat

fördelning och tillträde av fiskemöjligheter, men även målsättning för förvaltning av de gemensamma bestånden.

Vid rådsmötet önskar kommissionen höra medlemsstaternas ståndpunkter inför konsultationerna med Storbritannien om fiskemöjligheter inför 2026.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringens övergripande inställning är att förvaltningsåtgärder ska beslutas i linje med den gemensamma fiskeripolitikens mål och principer och att kommissionen bör sträva efter att uppnå detta i förhandlingarna med Storbritannien. Vad gäller fiskemöjligheter anser regeringen således att det är angeläget att nå målen om beståndsstorlek över den nivå som kan ge maximalt hållbar avkastning och att den vetenskapliga rådgivningen och försiktighetsansatsen utgör grunden för besluten. Regeringen anser att det är viktigt att kommissionen så långt som möjligt strävar efter lika villkor och harmoniserade bevarandeåtgärder för fiske på gemensamma bestånd i syfte att uppnå hållbar förvaltning, transparens samt underlätta kontroll och efterlevnad. Det är även viktigt att bevara existerande kvotfördelning och tillträden till brittiska vatten.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Frågan om konsultationer med Storbritannien om fiskemöjligheter för 2026 har inte tidigare varit föremål för information i Miljö- och jordbruksutskottet eller för samråd med EU-nämnden.

Fortsatt behandling av ärendet:

Förhandlingsresultatet vad gäller fiskemöjligheter för 2026 förs i regel in i rådets förordning om fiskemöjligheter för Västerhavet som väntas bli föremål för politisk överenskommelse vid Jordbruks- och fiskerådet i december 2025.

Faktapromemoria: -

4. EU-Norge och kuststaterna: årliga samråd för 2026

Diskussion

Ansvarigt statsråd: Peter Kullgren

Förslagets innehåll:

Dagordningspunkten avser ett meningsutbyte inför kommande konsultationer med Norge och andra kuststater i Nordostatlanten om fiskemöjligheter för 2026.

EU förhandlar årligen med Norge om fiskemöjligheter och tillträde för kommande år för gemensamma och gemensamt förvaltade bestånd i Nordsjön och Skagerrak. De årliga förhandlingarna baseras på långsiktiga fiskeavtal mellan EU och Norge. I tillägg till fiskemöjligheter och tillträde ingår vissa gemensamma förvaltningsstrategier, tekniska regleringar och kontrollöverenskommelser i avtalen. Förhandlingarna innebär också att EU och Norge byter fiskemöjligheter med varandra vilket främst innebär att Norge erbjuder EU arktisk torsk i utbyte mot andra arter av intresse för Norge. Sedan Storbritanniens utträde ur EU beslutas även ett flertal av fiskemöjligheterna och fångstnivåerna i Nordsjön och Skagerrak mellan EU, Norge och Storbritannien. Vid rådsmötet önskar kommissionen höra medlemsstaternas ståndpunkter inför konsultationerna med Norge som väntas äga rum i oktober–december 2025.

EU förhandlar även årligen med kuststaterna Norge, Förenade kungariket, Island, Grönland, Färöarna och Ryska Federationen om de gemensamma bestånden makrill, atlantisk sill, blåvitling och kungsfisk. En utmaning i förhandlingarna är att parterna inte är överens om fördelningen för dessa bestånd vilket resulterar i att de sammanlagda fångsterna överskrider vetenskapliga rekommendationer.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringens övergripande inställning är att förvaltningsåtgärder ska beslutas i linje med den gemensamma fiskeripolitikens mål och principer och att kommissionen bör sträva efter att uppnå detta i konsultationer med tredje länder om förvaltning av gemensamma bestånd. Vad gäller fiskemöjligheter anser regeringen således att det är angeläget att nå målen om beståndsstorlek över den nivå som kan ge maximalt hållbar avkastning, att landningsskyldigheten möjliggörs och att den vetenskapliga rådgivningen och försiktighetsansatsen utgör grunden för besluten. För att uppnå detta anser regeringen att förvaltningsstrategier liksom tekniska bevarandeåtgärder är

viktiga verktyg som bör ingå i konsultationerna med syfte att nå likvärdiga regelverk mellan parterna.

Vad gäller konsultationerna mellan EU och Norge anser regeringen att EU särskilt bör verka för att bevara det för Sverige traditionellt viktiga tillträdet till norska vatten i Skagerrak och Nordsjön samt den traditionella kvotfördelningen. EU bör också beakta att ett flertal av arterna, bland annat Nordsjösill, är gemensamma mellan Nordsjön och Skagerrak.

Utgångspunkten för fastställande av fiskemöjligheter för dessa arter bör därför även vara att bevara kvotandelarna mellan Skagerrak och Nordsjön och att fiskemöjligheterna som fastställs för Skagerrak inte avviker från de principer som tillämpas för samma bestånd i angränsande områden.

När det gäller kvotbyten anser regeringen att de arter EU erbjuder Norge i utbyte mot arktisk torsk främst ska sökas utanför Nordsjön samt att EU bör sträva efter en balans mellan medlemsstater som kompenserar för, respektive gynnas av dessa kvotbyten.

Vad gäller kuststaterna bör EU sträva efter att uppnå överenskommelse om fördelning som inkluderar samtliga kuststater då detta är det enda sättet att uppnå hållbar förvaltning av bestånden. Fördelningen ska bygga på historiskt fiske för att undvika överexploatering av bestånden.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Frågan har inte tidigare varit föremål för information i Miljö- och jordbruksutskottet eller för samråd med EU-nämnden.

Fortsatt behandling av ärendet:

Förhandlingsresultatet vad gäller fiskemöjligheter för 2026 förs i regel in i rådets förordning om fiskemöjligheter för Västerhavet som väntas bli föremål för politisk överenskommelse vid Jordbruks- och fiskerådet i december 2025.

Faktapromemoria: -

Lagstiftningsöverläggningar

5. Fastställande av villkor för genomförandet av unionens stöd till den gemensamma fiskeripolitiken, den europeiska världshavspakten och unionens havs- och vattenbrukspolitik 2028–2034

Föredragning av kommissionen

Riktlinjedebatt

Ansvarigt statsråd:

Peter Kullgren

Förslagets innehåll:

Förslaget innehåller bestämmelser om hur unionens medel ska användas till stöd för den gemensamma fiskeripolitiken, havspakten och unionens havs- och vattenbrukspolitik (GFP och havspakten) perioden 2028–2034. Det kompletterar kommissionens förslag till ramförordning för en övergripande fond (fonden), som samlar unionens stöd för flera politikområden med delad förvaltning.

I förslaget anges särskilda villkor för att styra genomförandet av fonden mot politiska målsättningar i enlighet med GFP och havspakten. Unionens finansiering kan enligt förslaget vara en möjliggörande faktor för utveckling inom ett brett spektrum av områden, och en möjliggörande faktor för generationsskifte och energiomställning inom fisket, hållbar vattenbruksverksamhet, beredning och saluföring av fiskeri- och vattenbruksprodukter. Även en hållbar blå ekonomi i kust-, ö- och inlandsområden, ökad marin kunskap, kompetensutveckling för verksamheter med anknytning till den blå ekonomin, kustsamhällenas motståndskraft och särskilt det småskaliga kustfiskets motståndskraft ska uppmuntras genom stödet.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen anser att fonden bör stödja ett effektivt genomförande av GFP och EU:s integrerade havspolitik. Det är en förutsättning för livskraftiga fiskbestånd och en konkurrenskraftig blå värdekedja. Regeringen anser att datainsamling och EU:s fiskerikontroll är nödvändiga funktioner för att uppnå ett effektivt genomförande av GFP, och därmed en hållbar fiskeriförvaltning och återhämtning av svaga fiskbestånd i EU:s havsområden inklusive Östersjön och Västerhavet. Ett effektivt

genomförande av dessa funktioner behöver därför säkerställas. I detta sammanhang är bland annat ett förbättrat kunskapsunderlag kring klimatförändringarnas påverkan på havsmiljön centralt.

Vidare anser regeringen att fonden bör möjliggöra stödåtgärder som på ett ändamålsenligt sätt kan bidra till svenska politiska målsättningar om en robust, resurseffektiv och hållbar blå värdekedja som bidrar till sysselsättning, hållbar livsmedelsförsörjning, klimatanpassning och innovation. Det småskaliga fiskets konkurrenskraft, som bidrar till dessa politiska målsättningar, ska särskilt värnas långsiktigt. Regeringen anser även att åtgärder som främjar att en större andel av den fisk som landas används till humankonsumtion samt att en större andel av den landade fisken tas till vara bör möjliggöras av fonden. Därmed kan livsmedelsproduktionen öka inom ramen för gällande eller minskade fångstkvoter, utan att uttaget av fisk ur havet ökar.

Regeringen anser att miljöskadliga effekter av stöd som ingår i fonden bör minimeras, och att stöden bör utformas för att så effektivt som möjligt bidra till en hållbar förvaltning av fiskbestånd i syfte att stärka och återställa akvatiska ekosystem och fiskbestånden. Stöd från fonden ska bidra till ett levande hav. Återställda och välfungerande marina ekosystem är mer motståndskraftiga mot klimatförändringarnas effekter och är därmed viktigt för klimatanpassning, och bidrar till ökad livsmedelsberedskap. Regeringen anser att ekosystemansatsens tillämpning ska stärkas och att en hållbar fiskförvaltning bör integreras starkare i, och växelverka med, havsmiljöarbetet.

Resultaten från pågående och tidigare utvärderingar om effekter av fonden utgör viktiga underlag som ska beaktas i den kommande reformen. Regeringen anser även att de nya regelverken bör medföra betydande förenklingar för såväl stödmyndigheter som stödmottagare.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Frågan har inte varit föremål för tidigare behandling i Miljö- och jordbruksutskottet eller EU-nämnden.

Fortsatt behandling av ärendet:

Förhandlingar i rådsarbetsgrupp inleddes i september och kommer fortsätta under hösten.

Faktapromemoria:

Förordning om unionens stöd för den gemensamma fiskeripolitiken och den europeiska världshavspakten, 2025/26:FPM13

JORDBRUK

Icke lagstiftande verksamhet

6. Handelsrelaterade jordbruksfrågor

Information från kommissionen

Diskussion

Ansvarigt statsråd:

Benjamin Dousa

Förslagets innehåll:

Den 21 augusti publicerades EU:s och USA:s gemensamma uttalande om ett ramverk om bilaterala handelsrelationer som en uppföljning och konkretisering av den överenskommelse som parterna kom överens om i slutet av juli. Kommissionen har den 28 augusti offentliggjort förslag om hur EU ska genomföra delar av överenskommelsen. Förslagen innebär att tullar på amerikanska industrivaror tas bort, att tullfrihet och tullkvoter införs för vissa jordbruks- och fiskeprodukter samt att tullfriheten för amerikansk hummer förlängs. I gengäld väntas USA införa en maxtull på 15 procent och tullsänkningar för personbilar och vissa bildelar.

Efter en längre tid av förhandlingar nåddes i juni slutligen en principiell överenskommelse om att modernisera och fördjupa *EU:s och Ukrainas befintliga frihandelsavtal (DCFTA)*. Marknadstillträdet har förhandlats fram med olika nivåer av handelslättnader och för särskilt känsliga produkter har endast små lättnader gjorts jämfört med det befintliga DCFTA-avtalet. Ytterligare *importbegränsningar på varor från Ryssland och Belarus* infördes i juni.

Den andra tullhöjningsregimen innebär 50 procent högre tullar på de produkter som ännu inte varit föremål för extra tullhöjningar.

Gällande *EU:s frihandelsavtalsförhandlingar* har större framsteg skett med bl.a. Indonesien, Thailand och Indien. Undertecknande av frihandelsavtalet med Mercosurländerna har ännu inte skett, men kommissionen har den 3 september föreslagit utformningen av avtalet och ett tillägg som gör det möjligt för EU att höja tullar på nötkött och kyckling om importen bedöms skada EU:s jordbrukssektor. Undertecknande planeras till början av nästa år efter godkännande av rådet och Europaparlamentet.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar de steg som EU tar för att genomföra våra åtaganden i ramöverenskommelsen. Vidare anser regeringen att handelsliberaliseringen mellan EU och USA bör utvidgas över tid till att gälla fler områden och att båda parter sänker sina tullar.

Regeringen välkomnar överenskommelsen med Ukraina då det innebär ytterligare handelsliberalisering jämfört med ursprungliga DCFTA. Mer långtgående handelslättnader hade dock varit önskvärt givet Ukrainas extraordinära behov och landets avgörande roll för att säkerställa livsmedelssäkerheten inom EU. Regeringen kommer att fortsätta verka för ytterligare tullhöjningar mot Ryssland och Belarus inom andra sektorer, inkl. fiskesektorn.

Ingående av frihandelsavtal fortsätter att vara en prioritet för regeringen, och därför är det positivt att det går framåt i flera förhandlingar. Regeringen välkomnar kommissionens förslag till utformningen av Mercosuravtalet som ett viktigt steg framåt för att avtalen ska kunna komma på plats. De bilaterala skyddsåtgärderna som kommissionen föreslagit är enligt regeringens bedömning nödvändiga för att skapa fortsatt stöd för avtalet inom EU.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Handelsrelaterade jordbruksfrågor var föremål för information i Miljö- och jordbruksutskottet den 17 juni och samråd med EU-nämnden den 18 juni inför jordbruks- och fiskerådet den 23–24 juni.

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: -

7. Förslag om den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2027

Föredragning av kommissionen

Riktlinjedebatt

- i) Ändring av rådets förordning vad gäller EU:s skolprogram

Ansvarigt statsråd:

Peter Kullgren

Förslagets innehåll:

Förslaget följer av att EU:s skolprogram i nästa period föreslås finansieras inom ramen för en ny europeisk fond för ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, jordbruk och landsbygd, fiske och hav, välbefinnande och säkerhet (NRP-fonden) och ingå i de nationella och regionala partnerskapsplanerna (NRPP).

Förslaget ändrar förordning (EU) 1370/2013 som fastställer vissa stöd och bidrag inom ramen för den samlade marknadsordningen för jordbruksprodukter. Stödet till utdelning av frukt, grönsaker och mjölk i skolan (EU:s skolprogram) föreslås strykas.

Förslaget inför också en övergångsperiod genom att säkerställa att stödet för EU:s skolprogram fortsätter gälla i sin nuvarande form fram till 31 december 2027. Därefter tar EU:s nästkommande långtidsbudget vid.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Generellt anser regeringen att målsättning med den nya politiken ska vara enklare att genomföra för myndigheter och enklare att följa för stödmottagare. Åtgärder bör vara effektiva och åstadkomma en högre måluppfyllelse än i dag. Förvaltningsmodellen bör leda till en enklare och mer effektiv politik.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Förslaget har inte tidigare behandlats i riksdagen.

Fortsatt behandling av ärendet:

Förhandlingar i rådsarbetsgruppen för jordbruksprodukter inleddes under september och kommer att fortsätta under hösten.

Faktapromemoria:

Reformpaket för den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2027,
2025/26:FPM12

Lagstiftningsöverläggningar

Förslag om den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2027 (fortsättning)

- ii) Ändringsförordning vad gäller skolprogrammet, sektorsspecifika interventioner, proteinsektorn, hampa, handelsnormer, importtullar, försörjning och säkerheter

Ansvarigt statsråd:

Peter Kullgren

Förslagets innehåll:

Förslaget publicerades 16 juli 2025 och berör ett flertal ämnesområden inom den samlade marknadsordningen (CMO). Däribland EU:s skolprogram, handelsnormer, proteingrödor, sektorstöd, befogenheter relaterade till producentorganisationer (PO), varubeteckningar för kött, sektorrelaterade frågor gällande hampa och socker, samt livsmedelsberedskap.

Kommissionen föreslår vissa tillägg till den redan existerade samlade marknadsordningen. Vissa delar som idag ligger i förordningen för strategisk plan, förordning (EU) 2021/2115, flyttas tillbaka till marknadsordningen. Det gäller bland annat regelverket för producentorganisationer och EU:s skolprogram.

Vidare föreslår kommissionen att listan med produkter för vilka det får antas handelsnormer ska utökas med sex nya produktområden, samt att harmonisera regelverken för produktion, import och saluföring av hampa.

Förslaget innehåller också nya delar relaterade till livsmedelsberedskap. Bland annat ställs krav på medlemsstater att upprätta nationella beredskapsplaner för hantering av kriser på livsmedelsområdet. Planerna ska hållas uppdaterade och en sammanfattning ska delges kommissionen var tredje år.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen anser att det är positivt att grunden i marknadsordningen bibehålls då det borgar för fortsatt marknadsorientering. Regeringen anser att fortsatt marknadsorientering ska gälla även i de justeringar som görs.

Regeringen är positiv till kommissionens ansats att skapa bättre förutsättningar för en mer enhetlig planering i händelse av kris i livsmedelskedjan. Ett förstärkt arbete med beredskap och krishantering inom EU stärker motståndskraften i medlemsstaterna och bidrar till utvecklingen av det civila försvaret i Sverige. Det är dock viktigt att arbetet inte medför en ökad administrativ börda och detaljstyrning för medlemsstaterna att förhålla sig till. Det är även centralt att ta hänsyn till säkerhetsriskerna med att kommissionen samlar in data från medlemsstaterna.

Regeringen är positiv till att kommissionen tar initiativ på lagerhållningsområdet bland annat genom EU:s strategi för beredskapslagring och välkomnar ansatsen att titta på var det finns anledning att komplettera nationella insatser med EU-gemensamma sådana. Regeringen vill dock betona att beredskapslagring på livsmedelsområdet fortsatt är en fråga för varje medlemsstat att hantera.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Förslaget har inte tidigare behandlats i riksdagen.

Fortsatt behandling av ärendet:

Förhandlingar i rådsarbetsgruppen för jordbruksprodukter inleddes under september och kommer fortsätta under hösten.

Faktapromemoria:

Reformpaket för den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2027,
2025/26:FPM12

- iii) Förordning om fastställande av villkor för genomförandet av unionens stöd inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken

Ansvarigt statsråd:

Peter Kullgren

Förslagets innehåll:

En ny förvaltningsmodell för den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) föreslås för nästa programperiod där GJP ska finansieras inom ramen för en ny europeisk fond för ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, jordbruk och landsbygd, fiske och hav, välbefinnande och säkerhet (NRP-fonden) och ingå som ett kapitel i de nationella och regionala partnerskapsplanerna (NRPP). Kommissionen föreslår att knappt 294 miljarder euro i löpande priser öronmärks för inkomstrelaterade stöd i GJP.

I förslaget till GJP-förordning anges särskilda villkor för genomförandet av unionens stöd till GJP i syfte att säkerställa en stark, hållbar och robust jordbrukspolitik, tryggad livsmedelsförsörjning, generationsskiften och livskraftiga landsbygdsområden.

Nuvarande grundvillkor för GJP föreslås i stort finnas kvar men det sker dock vissa förändringar i syfte att ge medlemsstaterna en ökad flexibilitet och förenkla för företagen. Kommissionen föreslår även att jordbrukarna ska erbjudas fler incitament att genomföra åtgärder för miljö- och klimat. Enligt förslaget är det därutöver obligatoriskt att införa stöd för åtaganden kopplat till ekologisk produktion, samt för åtgärder i animaliesektorn inom områden med överskott av kväve. Det ges även möjlighet att ge ersättning för nationella lagkrav som går utöver kraven i EU-lagstiftningen.

Enligt förslaget ska det arealbaserade inkomststödet tydligare riktas mot de som har en aktiv produktion och bidrar till livsmedelsförsörjningen. Stödet ska samtidigt vara differentierat mellan olika grupper av jordbrukare för att riktas mot de med störst behov.

Kommissionen föreslår ökade möjligheter för stöd kopplat till produktion och att det ska vara obligatoriskt för medlemsstaterna att införa. Regelverket för användning av finansieringsinstrument har gjorts flexiblare jämfört med i dag. Kommissionen föreslår vidare att det ska bli obligatoriskt för medlemsstaterna att införa stöd till riskhanteringsverktyg i det fall det inte redan finns motsvarande nationella insatser.

Kommissionens förslag innebär ett ökat fokus på generationsskifte, bland annat genom riktade arealbaserade stöd, möjlighet till högre investeringsstöd, ett startpaket av åtgärder anpassade efter unga jordbrukares behov, riktad rådgivning och krav på nationella strategier för generationsväxling. Förslaget innebär också ett ökat fokus på kunskapsöverföring och innovation med krav på att tillhandahålla insatser inom området, men med mindre detaljerade regler.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringens grundläggande utgångspunkt i arbetet med GJP efter 2027 är att den kommande reformen ska leda till lönsamhet, konkurrenskraft, robusthet och förenkling samtidigt som politiken bidrar till uppfyllandet av gemensamt beslutade miljö- och klimatåtaganden.

Regeringen ser möjligheter för en ökad flexibilitet och förenkling genom GJP-förslaget. Regeringen kommer att verka för att de delar av förslagen som ger medlemsstaterna utrymme för flexibilitet bibehålls och att möjligheter till ytterligare detaljregleringar begränsas. Samtidigt vill regeringen värna delar som säkerställer en gemensam jordbrukspolitik, likvärdiga konkurrensvillkor och marknadsorientering. Regeringen anser att det finns ytterligare utrymme för förenkling och ökad flexibilitet i förslaget.

Regeringen är positiv till förslaget att i högre grad rikta inkomststödet till aktiv jordbruksproduktion. Regeringen ser även möjligheter med att i högre grad kunna rikta stödet utifrån behov men menar att det behöver finnas stor nationell flexibilitet för att kunna anpassa stödet efter bland annat naturgivna och strukturella förutsättningar.

Regeringen välkomnar kommissionens ambition att röra sig mot ett mer incitamentsbaserat och förenklat system för miljö- och klimatåtgärder inom GJP, samtidigt som konkurrensneutraliteten beaktas. Regeringen välkomnar

även möjligheten att ersätta jordbrukare för insatser som går längre än gemensamma EU-krav men som är en del av nationell lagstiftning.

Regeringen är positiv till kommissionens ansats om att kunskap och innovation i högre grad ska genomsyra politiken. Regeringen är även positiv till kommissionens ambition att ta ett samlat grepp om utmaningarna med att säkerställa generationsskifte i sektorn.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Förslaget presenterades i juli och har ännu inte behandlats i riksdagen.

Fortsatt behandling av ärendet:

Förhandlingar i rådsarbetsgrupp inleddes i september och kommer fortsätta under hösten.

Faktapromemoria:

Reformpaket för den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2027,
2025/26:FPM12